

tra clausuram degentes alloqui possunt sine licentia episcopi, et episcopus eis concedere non potest licentiam, nisi mulieres ipsis in primo vel in secundo gradu sint conjunctæ, et ea conditione ut quater tantum in anno, die et hora determinatis, cum illis loquantur, extra Adventum, Quadragesimam, feriam sextam, sabbatum et dies festos: quæ licentia scripto danda est et subscribenda a superiore regulari pro monialibus sub regularium regimine existentibus, nec non registrari et consignari a confessario, qui cum auscultatricibus assistere debet. Ita expressè S. Cong. Episc. et Reg. in decreto diei 19 nov. 1623, jussu Urbani VIII edito, et reformativo alterius decreti auctoritate Sixti V editi et licentiam ejusdem S. Congregationis exigentis.

Hinc auctores supra citati multos resolvunt casus in quibus regulares cum monialibus colloquentes excommunicationem aliasque poenas incurrunt.

4° Bened. XIV, Const. *Gravissimo*, diei 31 octobris 1749, Constitutiones prædecessorum suorum et decreta SS. Congregationum renovans ac confirmans, stricte prohibuit omnibus etiam episcopis, in aliena diocesi existentibus, monasteria adire et moniales alloqui sine licentia Ordinarii, cui monialium custodia jure ordinario committitur, si monasteria sint exempta. Hæc Constitutio ad archiepiscopos et episcopos Status ecclesiastici tantum dirigitur.

5° Tota disciplina circa aditum ad moniales et colloctionem cum illis non videtur recepta in Gallia, vel contrario usu fuit modificata; nullibi enim, quantum judicare possumus, servantur regulæ quarum breve tantum exposuimus compendium, et in plerisque monialium nostrarum constitutionibus a Sede Apostolica approbatis, v. g., in constitutionibus monialium Sanctæ Ursulæ, a Paulo V; monialium Visitationis B. Mariæ, ab Urbano VIII; Hospitalium Misericordiæ Jesu, ab Alexandro VII; Benedictinarum Adorationis perpetuæ, a Clemente XI approbatis, ea statuuntur quæ ad locutionem cum extraneis respiciunt, et nulla fit mentio licentiæ ab Ordinario nec a quocumque obtinendæ, nisi a superiorissa monas-

terii. Nisi ergo diocesanus episcopus aliquid specialiter statuatur circa hoc punctum, consuetudini apud nos universaliter receptæ tuta conscientia stare possumus.

6° Curandum est ut locutoria recte sint disposita, crates ex ferreis aut saltem ex ligneis regulis fortibus super se in forma crucis applicatis, tam parvas exhibentes aperturas ut nec manus transmitti vel porrigi possit. Velum semper interponi debet, ut moniales audiri et audire possint, non vero videri; nisi aliter in propriis constitutionibus ordinis permissum fuerit. Ordinarie permittitur in Gallia ut velum deducatur quando colloquentes sunt consanguinei proximi, aut personæ quibus reverentia debetur.

Punctum quartum. — *De confessariis monialium ordinariis et extraordinariis.*

1° Nullus, quantumvis doctus et sanctus, moniales in claustro viventes et solemniter professas audire et valide absolvere potest, nisi ad id idoneus ab episcopo judicatus fuerit et specialem obtinuerit approbationem, ut probavimus in Tractatu *de Penitentia*. Ne excipiuntur quidem regulares, respectu monialium sibi subditarum: eligi et deputari possunt a suis respectivis superioribus; sed Gregorius XV, Const. *Inscrutabili*, expresse statuit eos, sicut sæculares, ab episcopo diocesano judicandos esse idoneos, et approbationem obtinere teneri. Unde, ex Constitutionibus Gregorii XV et Clementis X, et ex variis S. Cong. Concilii decisionibus apud *Ferraris*, v° *Moniales*, art. 3, n. 7, relatis, constat 1° confessiones monialium regularibus subditarum auditas ab eis sine approbatione episcopi esse nullas; 2° superiores regularium etiam generales eadem indigere approbatione sub pœna nullitatis; 3° regulares ab episcopo generaliter approbatos ad audiendas sæcularium confessiones, non ideo moniales valide absolvere posse, etiam tempore Jubilæi; 4° approbatos pro monialibus unius monasterii, non censi approbatos pro monialibus alterius monasterii; 5° semel approbatos non

censeri approbatos pro semper, et ideo si munus ipsi commissum sit ad tempus vel revocatum fuerit, nova indigere approbatione ut iterum moniales audiant.

2° Episcopus potest, ex justa causa, admonere superiorem regularium, v. g., abbatem Portus-Salutis in nostra diocesi, ut confessarios ad audiendas confessiones monialium sibi subditarum deputatos amoveat, aliosque eligat; et si non faciat, potest ipse eos amovere quoties et quando opus esse judicaverit, ut dicit Greg. XV, in bulla *Inscrutabili*; nec causam sic agendi superiori regularium significare tenetur, ut decrevit S. Cong. Concil. in responsione ad duodecimum ex dubiis circa Const. *Inscrutabili* resolutis, approbante ipso Gregorio XV, et Urbano VIII qui has responsiones typis mandari jussit, anno 1622.

3° Ex pluribus S. Cong. Episc. et Regul. decretis, confessarius monialium eligi non potest ab ipsis monialibus, sed ab episcopo pro monasteriis sibi subjectis, et, pro monasteriis exemptis, a superiore regularium quibus subji- ciuntur. In specialibus quorundam ordinum constitutionibus, moniales habent facultatem eligendi confessarium ordinarium monasterii; sed electus indiget approbatione episcopi, qui eam pro arbitrio denegare potest, et rationem denegationis manifestare non tenetur.

4° Notat *Ferraris*, plurima S. Cong. Episc. et Reg. decreta referens, v° *Moniales*, art. 5, n. 19 et seq., confessarios monialium vicarios generales esse non posse, neque parochos, et electos approbari non posse nisi pro triennio, quo elapso, si confessiones monialium in eodem monasterio audirent absque licentia S. Cong. Episc., ab audiendis confessionibus essent suspensi: dispensatio S. Cong. ad novum triennium tantum valere potest; iterum petenda esset ad tertium, et sic deinceps. Sed hujusmodi restrictiones apud nos non existunt: episcopi solent approbare, pro audiendis monialium confessionibus, regulares aut sæculares sacerdotes, liberos aut curam animarum jam habentes, prout expedire sibi videtur, et approbatio valet usque dum verbis aut facto revocetur.

5° S. Cong. Episc. et Reg. statuit, die 2 maii 1617 et 7

junii 1620, confessarios monialium in ætate supra quadraginta annos esse debere; et in epistola encyclica diei 16 martii 1703, de mandato Clementis XI, ad omnes Ordinarios Italiæ et insularum adjacentium directa, dicitur confessarios monialium debere esse ætate profectos, prudentes, zelantes et vita exemplari conspicuos. In Gallia autem episcopi determinatam non requirunt ætatem, bene vero doctrinam, pietatem, vitæ sanctitatem, prudentiam, gravitatem, etc.

6° Confessarius monialium nulla indiget licentia ut septa claustrum ingrediatur pro necessitatibus sui officii, nempe ad audiendas confessiones ægrotantium et administranda Eucharistiæ et Extremæ-Uctionis sacramenta; non vero ingredi posset ad audiendam confessionem infirmæ quando ad confessionarium accedere potest, neque sub prætextu comitandi medicos, chirurgos, operarios, etc., nec ad conspergendum cellas monialium aqua benedicta quolibet anni tempore, nec ad Missam in capella interiori celebrandam, nec ad colligendam formulam consecratam si adesset monialis communicanda quæ genuflexa eam reverenter sumere posset, etc.

7° S. Cong. Episc. et Reg. decrevit, die 26 martii 1590, 25 decemb. 1602 et 29 januarii 1627, confessarium ex quacumque necessitate septa monialium intrantem, semper cotta, seu superpelliceo et stola indutum esse debere, et non aliter ipsi licitum esse intrare.

8° Eadem sacra Cong. pluries definiit eum propter necessitatem intratum, per alia monasterii loca divagari non posse, ne occasione quidem visitandi infirmas quibus administratio sacramentorum non est necessaria. Probabilius tamen excommunicationem non incurreret, quia licite ingressus esset, sed illicite facultate ingrediendi uteretur.

9° Strictè eadem Cong. prohibuit ne confessarius claustrum monialium ingrederetur ad speliendas moniales defunctas vel pro celebrandis earum exsequiis, atque declaravit, die 20 augusti 1596, eum secus agentem excommunicationem violatæ clausuræ incursum: vult ergo

ut exsequiarum ritus ad cratem chori impleantur, et moniales postea cadavera in tumulos deponant. Verum mos apud nos viget et in plerisque monialium nostrarum constitutionibus aut Ritualibus conscribitur, ut parochus, vel confessarius, cum aliis quibusdam viris ecclesiasticis ingrediatur, et consuetas exsequiarum cæremonias super tumulum faciat. Mos iste licite servatur, sed cavendum ne plures quam permissum est ingrediatur personæ et per alia loca divagentur.

10° Statuit insuper dicta S. Cong. 1° ut, dum confessarius audit confessionem monialis infirmæ, janua cellæ maneat aperta et ambæ comitatrices juxta eam morentur, ita ut confessarius et infirma commode ab eis videri possint; 2° ut, aliqua moniali in extremis laborante, confessarius de nocte intrare possit; 3° ut, deficiente confessario proprio, alius quilibet sacerdos prope monasterium existens vel casu pertransiens, etsi pro monialibus non approbatus, statim, sine expressa licentia, clausuram ingredi possit et beneficium absolutionis ac Extremæ-Uctionis tali moribundæ conferat (hæc decisio, quæ certa est, per argumentum eruitur, sed in decretis S. Cong. non est expressa); 4° ut confessarius non ingrediatur sine socio qui ei assistat, et sit ætatis ultra quinquaginta annos et vitæ exemplaris. Apud nos ingreditur sine socio ad audiendam confessionem; ad conferenda Eucharistiæ et Extremæ-Uctionis sacramenta, intrat cum socio seu respondente ætatis infra quinquaginta annos, modo exemplaris sit vitæ.

11° Insuper juxta varias ejusdem S. Cong. decisiones, habitatio confessarii debet esse vicina monasterii, ab eo tamen disjuncta, non solum per parietes, sed per tecta: sic etiam præscribit Alexander VII, in Const. *Felici*, diei 10 octobris 1664, loquens de regularibus qui eliguntur pro confessariis monialium sui ordinis nimis distantium ut in conventu cum suis fratribus manere possint. Item S. Cong. Concil. definiit, die 10 sept. 1722, quod monialium confessarii habitare non debeant in atriis monasteriorum muro circumvallatis, contiguis monasteriis et habenti-

bus portam quæ clauditur. Sæpe tamen episcopi permittunt ut confessarii habeant mansionem monasterio contiguam, modo nulla existat via ad moniales perveniendi aut cum illis loquendi.

12° Ex declaratione S. Cong. Concil. diei 29 nov. 1605, sedes confessionalis ad excipiendas monialium confessiones collocari non debet in sacristia, nec in alio loco occulto, sed in ipsa exteriori ecclesia; quod apud nos servari non solet. Insuper stricte prohibetur ne confessionale convertatur in locutorium; et generatim caveat confessarius a colloquiis cum monialibus, absque necessitate eas non adeat in locutoriis, et in superflua verba aut scripta nunquam effluat.

13° Annua retributio sustentationi ejus sufficiens constituitur, et episcopus sub aliquibus pœnis, non tamen censurarum, prohibeat ne aliquid, præter hanc retributionem, communiter vel privatim ei tribuatur, aut ipse aliquid a monialibus sponte oblatum accipiat. Ita *Ferraris*, v° *Moniales*, art. 5, n. 70, plura S. Cong. Episc. et Regul. decreta referens. Verum supponit confessarium esse regularem.

14° Eadem S. Cong. pluries declaravit quod monialium confessarii, supponens etiam eos esse regulares, nullo modo possint comedere, refici aut cibum sumere in eorum monasteriis vel in locis ubi sunt crates vel rotæ in monasterium respondentes, vel in locis adeo vicinis ut a monialibus possint videri vel audiri, neque ante portam clausuræ; sed tantum in ædibus vicinis refectionem diurnam sumant diebus generalium confessionum. Hæc pariter apud nos stricte non servantur, saltem ubi confessarii sunt sæculares.

De confessario extraordinario.

« 1° Præter ordinarium confessorem, alius extraordinarius ab episcopo et ab aliis superioribus bis aut ter anno offeratur, qui omnium confessiones audire de-

» beat. » Sunt verba concilii Trid., sess. 25, cap. 10, de Regul. Vide quæ diximus in Tractatu de *Pœnitentia*.

2° Non tantum monialibus proprie dictis et in claustris, sed aliis quibuscumque mulieribus vel puellis, sive regularibus, sive sæcularibus, in communitate degentibus, offerendi sunt confessarii extraordinarii, ut fuse ostendit Bened. XIV in Const. *Pastoralis curæ*, diei 5 aug. 1748.

3° Concilium Trid. non vetat plures offerre confessarios extraordinarios, aut pluribus quam duobus vel tribus vicibus; nec tempus anni determinat. Consuetudo sat universaliter recepta est ut plures sint confessarii extraordinarii in singulis monasteriis, et in unoquoque trimestri circa Quatuor Tempora, offerantur.

4° Nullum est præceptum quo moniales peccata sua confessario extraordinario sacramentaliter confiteri teneantur: sed, ex concilii Trid. decreto, ex Const. Bened. XIV modo citata et ex communi doctorum sensu, omnes coram illo se sistere tenentur, ut quæ ministerio ejus indigent, eum adire non vereantur. Bened. XIV, in Const. citata, vult ut non solum moniales, sed novitiæ et sæculares quæ educationis causa aliove titulo in eodem monasterio commorantur, ad confessarium extraordinarium accedant, sive ad sacramentalem confessionem apud ipsum agendam, si placuerit, sive ad salutaria monita ab eo accipienda: item in piis aliarum mulierum et puellarum, sive claustralium, sive non claustralium, cœtibus; et testatur se olim, in sua civitate et diœcesi Bononiensi, hanc instituisse regulam et *uberem spiritualium utilitatum messem inde evidenter collegisse*.

5° Moniales, justa allegata causa, recusare possunt confessarium ordinarium, et alium petere; quia assimilantur populo qui, ex justa causa, parochum recusare potest, ut ex Sexto, l. 2, tit. 6, cap. 4, evidenter eruitur, et docent auctores: sed confessarium extraordinarium sine causa recusare possent, inquit *Ferraris*, v° *Moniales*, art. 5, n. 35, quia talis confessarius in earum gratiam fuit inductus, et unusquisque, sine causa, juri suo re-

nuntiare potest. At difficile est ut omnes spontanee juri suo sic renuntient, ac consequenter episcopus eis proponere debet confessarios fiducia illarum dignos, et exigere ut omnes singulis vicibus uni vel alteri se præsentent.

6° Romæ præcipitur confessariis ordinariis, sub pœna privationis vocis activæ et passivæ, si regulares sint, et privationis officii si sint sæculares, ut, tempore deputationis confessariorum extraordinariorum, ad monasteria non accedant: quod ubique fieri expedit, ut omnes unum e confessariis extraordinariis adire determinentur.

7° S. Cong. Episc. et Regul. decrevit, die 27 maii 1603 et 27 aprilis 1627, confessarium extraordinarium nunquam dandum esse pro moniali particulari neque in perpetuum neque ad tempus. Potest tamen episcopus, ex aliqua rationabili causa, concedere extraordinarium moniali particulari, puta, in articulo mortis; nam, in tali periculo, saluti animarum omnibus mediis succurrendum est: imo, si aliqua monialis, extra hunc casum, confessarium ab ordinario diversum sibi pro aliquo tempore postulet, non ipsi denegandus est, inquit *Ferraris*, art. 5, n. 82; et si regularis superior annuere noluerit, episcopus petitioni ejus satisfacere poterit, sive per regularem alterius ordinis sive per sæcularem. Item si superior regularis, saltem semel in anno, confessarium extraordinarium, vel alterius ordinis, vel sæcularem, monialibus sibi subjectis non offerat, electio in eo casu ad episcopum devolvitur: episcopus potest similiter dare monialibus exemptis, in sua diœcesi existentibus, confessarium sæcularem aut regularem alterius ordinis, si nulla ratione adduci possint ad confitenda peccata sua regularibus sui ordinis, vel si proprius prælatus confessarium eis injuste deneget, aut extraordinarium eis offerre negligat. Ita *Ferraris*, art. 5, n. 3, plures S. Cong. Episc. et Regul. decisiones referens.

8° Maxime expedit ut confessarii, tam ordinarii quam extraordinarii, sive sæculares sive regulares, expleto suo ministerio, ad moniales non accedant ob motivum directionis conscientiæ aut spiritualis conferentiæ, neque ullam

habeant correspondentiam etiam per litteras cum aliqua moniali ibi inclusa, cum novitia educanda aut alia quacumque muliere ibi degente. Hoc expresse prohibitum fuit Romæ pro omnibus monasteriis urbis, per edictum diei 12 decembris 1708.

9° Confessarius extraordinarius ejusdem ætatis, gravitatis et qualitatis esse debet ac confessarius ordinarius; nullum habet privilegium ad moniales accedendi, eas alloquendi, septa earum ingrediendi; earundem constitutiones et regulas cognoscere debet, sicut confessarius ordinarius, et prudenter invigilare ne agendi rationem confessarii ordinarii condemnare, reprehendere aut reformare videatur, nisi forte gravissima ratio id suaderet.

Punctum quintum. — De monialium superioribus.

1° Ubi sunt regulares et moniales ejusdem ordinis, superior regularium est etiam monialium, easque spiritualiter regit; confessarios ordinarios et extraordinarios inter fratres suos eligit, sed approbationem ab episcopo petit; monasteria per seipsum visitat, non per alium, etiamsi legitime sit impeditus; quo in casu visitatio in aliud tempus remittitur. Votorum, clausuræ, constitutionum et regularum observationi tenetur invigilare.

2° Prælati regulares, extra necessitatem, monasteria monialium sibi subditarum ingredientiæ, majori subjacent excommunicationi et omnibus officiis ac dignitatibus privantur, ex Const. Gregorii XIII *Dubiis*, diei 23 decembris 1581.

3° Clastra igitur monialium ordinarie ingredi non possunt, nisi ex causa visitationis, quæ semel tantum in anno fieri potest, cum debita quidem diligentia, sed tamen celeriter et unica die, inter ortum et occasum solis, absolvatur. Si quis prælatus regularis pluries in anno septa monialium etiam exemptarum sibi subditarum

ingredi debeat; ob clausuram aliamve gravem causam, id non faciat nisi in præsentia episcopi, dioecesani vel alterius personæ ecclesiasticæ sæcularis, boni exempli, ab episcopo deputatæ. Ita Alexander VII, Const. *Felici*, diei 10 octobris 1664, ubi statuit, § 1, quod in anno in quo unus ex superioribus ordinis monasterium visitavit, alter illud visitare non possit.

4° Si visitator fuerit generalis ordinis, duos secum introducere poterit socios sui ordinis; si fuerit alius a generali, unum tantum sui ordinis introducere poterit. Nec ipse visitator nec socii ejus ullam refectionem sumere possunt intra clausuram; et superior qui supradictis contra fecerit, ipso facto erit excommunicatus, omnibus officiis privatus, ad nova obtinenda inhabilis, etc. Hæc habentur expresse in bulla *Felici* citata.

5° Prælatus regularis moniales suo regimini subjectas audire in confessione non potest sine approbatione episcopi, et pro ingressu in monasterium, vel egressu monialium; ob legitimam causam, licentia ipsius sine consensu episcopi non sufficit, ut supra diximus, ubi de claustris, n. 9 et 16. Visitatio personalis monialium ad cratem fieri debet, sine ulla claustræ violatione, et per ipsum prælatum duntaxat, nunquam vero per alium, ut in Const. *Felici* totis verbis exprimitur.

6° Episcopus clausuram et monasteria monialium exemptarum visitare potest, tanquam Sedis Apostolicæ delegatus, etiam inconsultis et irrequisitis superioribus earum regularibus, virtute Concil. Trid., sess. 25, cap. 5, de Reg., et sic expresse definiit S. Cong. Concil. die 26 maii 1640. Eadem S. Cong. plura resolvens dubia statuit, die 10 januarii 1686, 1° episcopum clausuram monialium regularibus subjectarum visitaturum eis præfinire non teneri diem et horam visitationis; 2° non habere jus visitandi sanctissimum Sacramentum, oleum infirmorum, confessionalia, loca sepulturæ, etc., nisi in his quæ observantiam clausuræ concernunt; 3° eum in casibus necessariis tantum monasterium ingredi posse, et a paucis iisque senioribus ac religiosis personis comitatum; 4° moniales

in choro interiori convocare et ad eas sermonem habere posse.

7° *Bened. XIV.*, de Synodo diœces., l. 5, cap. 12, n. 4, fuitans Constitutionem Greg. XIV, docet et affirmat episcopum una cum prælatis regularibus interesse et præsidere posse electioni abbatissæ quæ monasterio regularibus subjecto præficienda est, ac consequenter regulares teneri denuntiare episcopo futuram abbatissæ electionem; et si episcopus dixerit se per se vel per alium electioni præsidere velle, eos teneri adventum ejus usque ad tempus præfinitum expectare.

8° Episcopi et ipsi cardinales clausuram monialium etiam sibi subditarum ingredi non possunt, nisi in casibus necessariis, et comitati a paucis iisque senioribus ac religiosis personis: qui contra fecerint, incurrunt prima vice interdictum ab ingressu ecclesiæ; pro secunda, suspensionem a pontificali munere; pro tertia et deinceps, excommunicationem majorem ipso facto. Ita Greg. XIII in citata Const. *Dubiis*.

9° Ex prædictis verbis, ac *religiosis personis*, et decisione S. Cong. Episc. et Reg. diei 22 maii 1615, concludunt auctores episcopum tempore visitationis secum ducere non posse laicos ut comites et socios, quia sui aut alicujus monialis sunt amici et monasterium videre cupiunt. Eos tamen introducere posset quorum consilio vel auxilio indigeret ad monasterii utilitatem, v. g., architectum, cæmentarium, etc. Vide *Ferraris*, v° *Episcopus*, art. 6, n. 100 et seq.

10° *Fagnanus*, *Ferraris* et alii contendunt ac variis textibus probant episcopum, moniales visitando, plus quam octo personas qualitates requisitas habentes secum intra clausuram ducere non posse, et secus prædictas censuras incurrere. Absolutio tamen ab istis censuris non reservatur Papæ.

11° Episcopi est puellas ad habitum receptas, novitias ante professionem explorare per se vel per deputatum, et voluntatem earum diligenter exquirere, « an unaquæque » coacta, an seducta sit, an sciat quid agat; et si volun-

tas ejus pia ac libera cognita fuerit, habueritque conditiones requisitas juxta monasterii illius et ordinis regulam, nec non monasterium fuerit idoneum, libere ei profiteri liceat. » Sunt verba Concil. Trid., sess. 25, cap. 17, de Regul. Vide *Ferraris*, v° *Moniales*, art. 1, n. 66, 92 et seq. Hanc explorationem facere debet episcopus etiam in monasteriis regularibus subjectis, ut S. Cong. Concil. sæpius declaravit; sed monitus, eam ultra quindecim dies differre non potest, alioquin regulares ad admissionem professionis procedere possent, ut habetur in Const. S. Pii V, incipienti *Etsi Mendicantium*, § 6, in qua etiam stricte inhibetur ne hac occasione, episcopus aut ejus vicarius septa monialium ingrediatur, sed ante cratem ferream stet, et alias interrogationes quam eas a concilio Trident. jussas ne faciat; et expresse statuitur a S. Pontifice puellas vel novitias ad alias interrogationes respondere non teneri.

Defectus explorationis admissionem ad habitum et professionem non annullat, ut docent *Barbosa*, *Fagnanus*, *Ferraris* aliique plures, et S. Cong. Concil. declaravit, die 21 sept. et 22 nov. 1593.

12° In monasteriis non exemptis abbatissa vel superiorissa, seu monasterio præfecta, ut ait Concil. Trid., tenetur, ante mensem, certiore facere episcopum professionis a novitia emittendæ, alioquin arbitrio episcopi posset suspendi. Idem Concil. *ibid.*

13° Cum episcopi sæpe non possint per seipsos moniales suæ diœcesis spiritualiter regere, singulis monasteriis aliquem præficiunt sub titulo superioris vel patris spiritualis, qui eadem potest ac episcopus cujus est deputatus, et alterum subdelegare potest pro actibus particularibus, v. g., pro examine postulantium et novitiarum, pro impositione habitus et susceptione votorum, etc. Annua tamen visitationem per alium dictus superior facere non potest nec computa monasterii examinare, sed tantum per seipsum. Item, si non sit vicarius generalis, confessorios ordinarios aut extraordinarios approbare non potest, nisi episcopus hanc specialem expresse ei concesserit

facultatem : sed potest ipse, pro libitu, monialium confessiones audire, si sponte ac proprio motu id ab illo petierint; nam, ex Constitutione Clementis VIII. *Sanctissimus Dominus noster*, diei 26 martii 1593, § 2, non licet superioribus regularium confessiones subditorum aliter audire, exceptis casibus sibi reservatis. Videatur *Curs. compl.*, t. XVIII, col. 1223.

Idem sacerdos potest esse superior plurium monasteriorum.

14° Præcipua illius obligatio est invigilandi ut disciplina monastica accurate servetur, pax, pietas et fervor semper accrescant; ut non admittantur puellæ aut novitiæ quæ requisitas non habent qualitates; ut ordinarius confessarius et extraordinarii ad hoc ministerii genus idonei præficiantur, et munere suo recte fungantur, ut res temporales monasterii debita sollicitudine et prudenti modo curentur, et futura ejus existentia, quantum fieri potest, assecuretur, etc. Necesse est ergo ut constitutiones et regulas apprime noscat, cunctas moniales ante visitationem separatim audiat ad cratem et, si opus fuerit, mandata scripto tradat tum ad nascentes reformandos abusos, tum ad eos præcavendos, etc.

Punctum sextum. — *De monialium obligationibus.*

1° Pro iis quæ ad vota religionis essentialia et clausuram attinent, relegantur quæ supra diximus.

2° Pro officio pariter videantur quæ dicta sunt ubi de effectibus professionis religiosæ. Notandum est tantum conversas, si ipsis, ut communiter, propria regula quædam preces imponantur, ad illas teneri sicut ad alia regulæ præcepta, id est, ad summum sub veniali.

3° Si reperiantur moniales choristæ quæ, propter imperitiam in legendo, chorum sequi non possint, suæ obligationi satisfaciunt dicendo officium laicarum seu sororum conversarum, donec, iudicio prælati, confessarii vel abbatissæ sat expedite legere didicerint. Sic Clemens VII concessit Clarissis, et Innocentius IV monialibus sub

cura Fratrum Minorum degentibus, et, per communicationem, cunctis monialibus, ut videre est apud *Pelliciarium*, t. II, et *Ferraris*, art. 6, n. 4. Eo gaudent privilegio quoties, ex rationabili causa, Horas canonicas recitare non possunt, v. g., ob agitationem ex scrupulis, ob capitis defatigationem, ob extraordinarium laborem vel nimiam occupationem. Sic, ex bulla Innocentii IV, inferunt doctores.

Similiter Clemens VII concessit omnibus regularibus infirmis, vel eis qui infirmis curandis incumbunt, privilegium satisfaciendi, dicendo septem aut sex psalmos, a superiore assignandos, cum septem *Pater* et duobus *Credo*, cunctæ moniales, per communicationem, eodem privilegio uti possunt.

Unde si culpabiliter omitant officium laicale sibi pro officio chori legitime assignatum, graviter non peccant, quia tunc se habent ut laicæ, et laicæ ad talem recitationem non tenentur sub mortali.

4° Moniales, recitando *Confiteor*, nihil mutare possunt, neque dicere debent, *tibi, mater, vobis, sorores*, sed ut in Breviario, *tibi, pater et vobis, fratres*, ut decrevit S. Congr. Rituum, die 18 aug. 1629. Attamen S. Cong. Rit. respondit, die 19 nov. 1667, moniales Visitationis nomen S. Francisci in *Confiteor* exprimere posse. Item, die 22 julii 1848, annuit Clarissis pro nomine S. Claræ, etc.

5° Moniales, ex Clement., l. 3, tit. 14, cap. 1, § *Sane*, et ex Concil. Trid., sess. 25, cap. 10, de Reg., debent, saltem semel singulis mensibus, confessionem peccatorum facere et sacrosanctam Eucharistiam suscipere.

6° An teneantur ad hanc menstruam confessionem et communionem sub peccato mortali, an vero sub veniali, non sibi consentiunt doctores: plures affirmant; alii vero negant, ut videre est apud *Ferraris*, v° *Moniales*, art. 6, n. 10. Pars tutior ideo est eligenda. Imo satagendum est ut propriæ uniuscujusque ordinis serventur constitutiones, in quibus præcipitur confessio saltem pro singulis hebdomadis, et communio omnibus diebus dominicis ac festis de præcepto, aliisque diebus non paucis.

7° Moniales in speciali puritate mentis existentes, et ferventiori spiritu pollentes, a superioribus vel confessariis etiam ad communionem quotidianam admitti possunt, ut fert decretum S. Cong. Concil. diei 22 feb. 1679, ab Innocentio XI approbatum. Semper tamen excipienda est feria sexta in Parasceve.

8° In sodalitatibus S. Rosarii, Chordæ, Cincturæ et in aliis hujusmodi se adscribi facere nequeunt, ut S. Cong. Episc. et Reg. definiit, die 27 octob. 1593.

9° Eadem S. Cong. statuit, die 21 maii 1615, moniales nunquam debere associatas esse in lecto, sed, ex aliis decretis, separatas habendas esse cellas, ratione ætatis a professione incipiendæ distribuendas, nisi in aliquo monasterio adsit consuetudo immemorabilis quod cellæ vacantes assignentur ad arbitrium abbatissæ seu superiorissæ et discretarum. Nulli conceditur facultas de cellis suis post obitum disponendi, etc. *Ferraris, v° Moniales, art. 6, n. 47 et seq.*

Quædam tamen sunt monasteria in quibus moniales commune habent dormitorium.

Punctum septimum. — *De puellis apud moniales educandis et aliis mulieribus apud eas recipiendis.*

1° S. Episc. et Reg. Cong. pluriès, et in primis die 31 aug. 1575, declaravit nullo concilii decreto prohiberi quominus puellæ in monasteriis monialium educerentur, et quotidiana praxis hoc licitum esse demonstrat: sed eadem S. Cong. plures apponit conditiones, videlicet, 1° quod monasterium hujusmodi puellas ad educationem recipere consueverit, licet forte hic et nunc nullam habeat; 2° ut puellæ sic receptæ habitent in loco a dormitorio monialium ac novitiarum, nec non a loco in quo ipsæ moniales manualibus exercitiis vacare solent separato; 3° ut puellæ non recipiantur, nisi de expressa sacræ Cong. Episc. et Reg. licentia; quæ conditio in Gallia non admittitur; 4° de consensu monialium per suffragia secreta; hæc etiam

conditio non ita apud nos admittitur; 5° ut quælibet puella suum habeat lectum separatam; 6° ut sit sola et non habeat ancillam; 7° ut puellæ educandæ induantur vestitu virginali, modestiæ et pudicitæ convenienti; 8° ut septimum annum expleverint et majores viginti quinque annis non sint, quod apud nos non servatur; 9° ut ad clausuram, sicut moniales, teneantur, et egressæ ad monasterium redire nequeant nisi religiosam vitam amplecti velint. Hæc omnia judicio episcopi vel superioris ab episcopo deputati in Gallia submittuntur.

2° Puellæ intra monasterium degentes, si matrimonium contrahere velint, non prohibeantur; sed extra clausuram sponsalia ineant, in eam amplius non reditura sine licentia speciali. S. Cong. Episc. et Reg., die 15 feb. 1585.

3° Mulieres nuptæ in monasterium recipi non debent, etiam cum licentia episcopi, juxta multos doctores, sed requiritur S. Cong. dispensatio. Hæc pariter dispositio non recipitur in Gallia.

4° Ancillæ sæculares de licentia superiorum introduci possunt in monasteria, causa inserviendi monialibus, si desint conversæ aut sint infirmæ, modo sint honestæ vitæ, in servitium omnium monialium, et pro libitu suo non egrediantur e monasterio, ut communiter docetur.

Punctum octavum — *De statu monialium nunc in Gallia.*

Permulta olim erant in Gallia monasteria feminarum regularia, in quibus emittebantur vota solemnia. Omnia, tempore magnæ perturbationis sub fine decimi octavi sæculi exortæ, dissoluta fuerunt.

Rebus religiosis in ordine restitutis in initio decimi noni sæculi, quædam cœperunt instaurari puellarum monasteria, alia juxta constitutiones a Sancta Sede jam approbatas, et alia sub omni respectu nova. Plures etiam aut instauratæ aut creatæ sunt piæ feminarum familiæ,

dictæ *Congregationes*, inter quas aliæ a Sede Apostolica sunt approbatæ, aliæ vero a solis respectivis episcopis.

In hac operis nostri parte specialiter agimus de monialibus, non vero de aliis religiosis puellis.

1° Jam monuimus supra, p. 356, nunc in Gallia non requiri beneplacitum apostolicum ad monasteriorum monialium erectionem aut translationem, ut moniales lucrari possint indulgentias propriis suis institutis concessas.

Idem dicendum est de communicatione privilegiorum, quia, ex regula juris XV, *favores ampliari convenit*.

2° Quoniam vero ex prima parte ejusdem regulæ, *odia restringi convenit*, sequitur vota nunc in religione, olim approbata, emissa non reputanda esse solemnna; nam juxta solemnem professionis naturam et Ecclesiæ disciplinam, votum unum non potest esse solemnne sine alio. Porro votum paupertatis non potest esse perfectum, cum moniales professæ, sive velint, sive nolint, retinent ad minus facultatem hæreditates percipiendi. Ergo nec votum castitatis est solemnne. Unde vota monialium, in presentibus rerum adjunctis, non constituunt impedimentum matrimonii dirimens, donec summo Pontifici placuerit statuere, vel ut professio religiosa, non obstante defectu citato, reputanda sit solemnne, vel ut professio non solemnne futura sit impedimentum dirimens.

3° Cum ex variis S. Pœnitentiariæ responsis, moniales nunc habendæ sint in Galliis tantum ut pii cœtus feminarum, sequitur earum monasteria canonicis legibus circa clausuram et pœnis decretis stricte non subjeci. Ordinarii locorum eas leges et pœnas sua auctoritate renovare possunt et nobis expedire videtur ut id faciant. Eo sensu respondit S. Pœnitentiaria, die 23 januarii 1821, ad Nannetensem canonicum.

Saltem lex clausuræ in his monasteriis in quibus vi constitutionum existere debet, abjici non potest sine culpa ex genere suo mortali, quia sic videtur communiter apprehendi: superiores et præsertim episcopi sic obligare velle censentur in hac observantia, quæ ut summe necessaria semper habita fuit.

Cunctas clausuræ leges stricte servari volumus in nostra diœcesi et ad id invigilamus.

4° Dubiis sequentibus a nobis expositis: 1° « An votum ingrediendi religionem Sedi Apostolicæ adhuc sit reservatum; 2° an Ordinarius super votis a monialibus emissis, data ratione sufficienti, dispensare possit, voto perpetuæ castitatis remanente; 3° an de votis virorum idem dicendum sit ac de votis monialium, » Sacra Pœnitentiaria respondit, die 2 januarii 1836: 1° « Votum mulieris cujus intentio respexerit ad monasteria prout nunc in Gallia existunt, non esse reservatum, quia scilicet monasteria eadem a Sede Apostolica, attentis peculiaribus circumstantiis, non tanquam ordines vere et proprie religiosi, sed uti piissimarum familiæ feminarum æstimantur; 2° ex Sanctitatis suæ declaratione, rebus sic stantibus, posse dispensare; 3° decreta per Sacram Pœnitentiariam alias edita spectare solummodo ad moniales. »

Possunt igitur episcopi, ordinaria sua potestate, ex sufficientibus causis, dispensare, non solum puellas ad congregationes a Sede Apostolica minime approbatas pertinentes, sed quascumque moniales sibi subjectas, voto perpetuæ castitatis reservato. Sed cautissime uti debent ea facultate, ne imprudenter aperiant januam abusibus non facile postea reprimendis. Ad præcavenda mala quæ nobis videntur timenda, de potestate nostra non dubitando, ad Sanctam Sedem tamen pluries recurrimus pro obtinendis nonnullis dispensationibus; alias quandoque, sed rarissime, propria auctoritate concessimus.

Nunquam vero dispensamus viros apud Benedictinos vel Trappenses aut in Societate Jesu professos.

Quod dictum est de lege clausuræ, dicendum est pariter de lege circa divinum officium. Moniales, vi suæ professionis, nunc ad divinum non obligantur officium; sed episcopi possunt et debent eas ad munus istud, juxta proprias constitutiones, explendum obligare, et talis est expressa voluntas nostra respectu monialium nobis subjectarum.